СПИСАК И ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБЕЛЕЖЈА – ИНДИКАТОРА УСЛУГА ПОДРШКЕ ЗА САМОСТАЛАН ЖИВОТ

1. Дефиниције

Услуге социјалне заштите на локалном нивоу које пружају ЛПЛУ су класификоване на основу постојећих норматива (Закон о социјалној заштити, Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите и Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуге СОС телефона за жене са искуством насиља). На првом степену класификације су четири групе услуга, на другом 9 врста услуга, а на трећем 22 подврсте услуга операционализоване према циљним групама којима су намењене и у односу на које су прилагођени стандарди пружања услуга.

Минимални стандарди за пружање услуга у Републици Србији дефинишу минималне захтеве које актуелни и будући пружаоци услуга треба да испуне. Испуњеност минималних стандарда је основни услов за добијање лиценце за пружање одређене услуге социјалне заштите.

Поступак лиценцирања је процес верификације испуњености критеријума и стандарда за пружање услуга и предуслов уједначеног минималног квалитета услуге којом подлежу пружаоци услуге социјалне заштите. Лиценцирању подлежу сви пружаоци услуга за које су правилницима дефинисани минимални услови и стандарди, односно установе и организације социјалне заштите. Лиценцу издаје министарство надлежно за социјалну заштиту на шест година, а у изузетним случајевима издаје се ограничена лиценца са роком важења до пет година која се може издати само једном. Лиценца се обнавља на захтев организације социјалне заштите.

Услуге подршке за самосталан живот пружају се појединцу да би се његове могућности за задовољење основних потреба изједначиле с могућностима осталих чланова друштва, побољшао квалитет живота и омогућио активни и самостални живот у друштву.

Услуге персоналне асистенције доступне су пунолетним лицима са инвалидитетом са процењеним I или II степеном подршке, која остварују право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, имају способности за самостално доношење одлука, радно су ангажована или активно укључена у рад различитих удружења грађана, спортских друштава, политичких партија и других облика друштвеног ангажмана, односно укључени су у редовни или индивидуални образовни програм[1].

Сврха услуге персоналне асистенције је пружање одговарајуће индивидуалне практичне подршке која је кориснику неопходна за задовољавање личних потреба и укључивање у образовне, радне и друштвене активности у заједници, ради успостављања што већег нивоа самосталности.

Становањем уз подршку обезбеђује се одговарајући смештај, стручна помоћ и подршка за осамостаљивање и укључивање корисника у заједницу. Становање уз подршку обезбеђује се ради спречавања коришћења услуге домског смештаја[2]. Услуга становања уз подршку доступна је следећим циљним групама:

Дуготрајно:

- Особама са физичким инвалидитетом, интелектуалним или менталним тешкоћама, са навршених 15 година;

Најдуже две године:

[1] Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Сл. гласник РС", бр. 42/2013, 89/2018 и 73/2019) чл. 99

[2] Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Сл. гласник РС", бр. 42/2013, 89/2018 и 73/2019) чл. 89

- Деци и младима узраста од 15 до 26 година старости, који по престанку смештаја у установи социјалне заштите, хранитељској породици, установи за васпитање деце и омладине или установи за извршење кривичних санкција, не могу или не желе да се врате у биолошку или сродничку породицу, нити су у могућности да започну самосталан живот;
- Деци и младима узраста између 15 и 26 година који немају могућности да и даље живе у биолошким или сродничким породицама, као алтернатива смештају у установу социјалне заштите или хранитељску породицу, односно ради оспособљавања за самосталан живот;
- Пунолетним лицима леченим од зависности од алкохола или психоактивних супстанци, старијим од 18 година;

Најдуже годину дана:

- Жртвама трговине људима са навршених 15 година живота[3].

Сврха услуге становања уз подршку за особе са физичким инвалидитетом, интелектуалним или менталним тешкоћама, јесте помоћ и подршка у стицању што већег степена самосталности који им омогућава квалитетнији независан живот у заједници.

Сврха услуге за младе који се осамостаљују и лечене зависнике од алкохола или психоактивних супстанци, је помоћ и подршка у стицању самосталности и интеграције у заједницу.

Становањем уз подршку обезбеђује се одговарајући смештај, стручна помоћ и подршка за што потпуније осамостаљивање и укључивање корисника у заједницу.

2. Индикатори

2.1 Индикатори општих обележја процеса лиценцирања

- Обим лиценцирања – број лиценцираних пружалаца локалних услуга (ЛПЛУ) према: групама услуга, врстама услуга, подврстама услуга.
- Територијална структура лиценцирања – број ЛПЛУ према: региону, области, јединици локалне самоуправе.
- Динамика лиценцирања – индекс раста броја ЛПЛУ у Републици Србији; стопа годишњег раста броја ЛПЛУ према врстама услуга; промена броја ЛПЛУ у посматраном периоду.

2.2 Индикатори капацитета и ресурса ЛПЛУ

- Врста и трајање лиценце – број и удео ЛПЛУ са лиценцом на шест година у укупном броју ЛПЛУ; број и удео привремених лиценци у укупном броју ЛПЛУ.
- Континуитет пружања услуга – број и удео ЛПЛУ који услугу пружају у континуитету; просечно трајање континуираног пружања услуге.

[3] Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Сл. гласник РС", бр. 42/2013, 89/2018 и 73/2019) чл. 88

- Територијални капацитети – број и удео ЛПЛУ који услугу пружају у више јединица локалне самоуправе; просечан број општина/градова у којима ЛПЛУ пружа услугу.
- Кадровски капацитети – укупан број запослених код ЛПЛУ; број и удео запослених према врстама услуга; просечан број запослених по ЛПЛУ; индекс раста броја запослених; однос броја корисника и броја стручних радника.
- Стручни ресурси и квалитет услуга – број и удео стручних радника са лиценцом; број и удео запослених који су завршили акредитоване програме обуке; просечан број обука по запосленом.

2.3 Индикатори плурализма пружалаца услуга

- Плурализам пружалаца према сектору оснивача – број и удео пружалаца из општег сектора у укупном броју ЛПЛУ према врстама услуга.
- Плурализам пружалаца према делатности оснивача – број и удео пружалаца чији је оснивач удружење грађана, привредно друштво или предузетник у укупном броју ЛПЛУ према врстама услуга.

2.4 Индикатори плурализма услуга

- Плурализам услуга према подврстама услуга/циљним групама – број и удео ЛПЛУ према подврстама услуга; број и удео ЛПЛУ према циљним групама корисника; број различитих услуга које пружа један ЛПЛУ.

2.5 Индикатори распрострањености и доступности услуга на локалном нивоу

- Територијална распрострањеност – број и удео области у којима су присутне услуге ЛПЛУ; број и удео општина у којима се пружа најмање једна локална услуга социјалне заштите; индекс раста броја општина у којима се пружају услуге ЛПЛУ.
- Доступност услуга на локалном нивоу – број општина према броју доступних услуга; удео општина у којима је доступно више од: 3 услуге, 5 услуга, 7 услуга.
- Доступност кључних услуга – број и удео општина у којима се пружа: помоћ у кући, лични пратилац, персонална асистенција, дневни боравак, предах смештај.
- Територијална доступност стационарних услуга – број општина у којима је седиште стационарних услуга према подврстама услуга; број места у стационарним услугама по области/региону.

2.6 Индикатори корисника услуга

- Обим коришћења услуга – укупан број корисника ЛПЛУ; број корисника према врсти услуге, подврсти услуге, циљној групи.

- Структура корисника – структура корисника према полу, старости, врсти инвалидитета, образовном статусу, радном статусу, степену подршке.

- Коришћење услуга – број корисника према начину упућивања на услугу; дужина коришћења услуге; број корисника према учесталости коришћења услуге; број корисника према средини из које долазе; број корисника према разлозима прекида коришћења услуге.

- Интензитет и обухват – просечан број корисника по ЛПЛУ; удео корисника појединих услуга у укупном броју корисника.

2.7 Индикатори континуитета пружања услуга

- Континуитет у пружању услуга – број услуга које су престале са радом; разлози престанка пружања услуге.